

ІННОВАЦІЙНІ ХАБИ ЯК ІНСТИТУТИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

В. П. ДУБІЩЕВ, д-р екон. наук, проф.

завідувач кафедри економічної теорії та регіональної економіки

*Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка,
м. Полтава*

Інноваційний хаб слід тлумачити як інноваційну систему, котра в доповнення до розвитку власних інноваційних проектів і інноваційної інфраструктури надає іншим організаціям інформаційно-консалтингові, науково-технологічні, інфраструктурні та виробничі сервіси з вирішення задач трансферу технологій і комерціалізації об'єктів інноваційної діяльності.

У науковій літературі розрізняють:

- інноваційний хаб мікрорівня (в межах одного підприємства, компанії чи університету);
- інноваційний хаб мезорівня (в рамках одного-двох регіонів або кластера);
- інноваційний хаб макrorівня (в межах країни, з єдиним інноваційним центром управління, діяльність якого направлена на розвиток інновацій в усіх галузях народного господарства).

Інноваційний кластер на основі інноваційного хабу повинен мати в своєму складі центри генерації наукових знань та бізнес-ідей, центри підготовки високопрофесійних спеціалістів-новаторів. Діяльність такого кластера має бути націлена на роботу з перспективними ринками інновацій.

Інноваційні кластери на базі інноваційних хабів потрібно розглядати як перспективні точки зростання інноваційної економіки, в основі діяльності яких людина-новатор.

Яскраві приклади ефективної роботи інноваційних хабів можемо спостерігати в різних країнах світу. Так, наприклад, успішно працює інноваційний хаб, створений у США Технологічним інститутом Джорджії, що дістав назву – Хаб знань. Перший інноваційний хаб на території Східної Європи з програмою фінансування в €4 млн. розпочав роботу в Польщі в 2014 році. Ініціаторами даного проекту стали неприбуткова організація StartUp Hub Poland (SHP) та Польський національний центр з НДДКР (Polish National Center for Research and Development (PCR&D) и Giza Polish Ventures (GPV). Метою хабу є залучення до інноваційної діяльності на спільній технологічній платформі дослідників, винахідників, новаторів, інноваторів країн Центральної та Східної Європи, що посилює процеси інноваційної глокалізації та інноватизації країн даного регіону.

На базі науково-дослідних університетів України потрібно започаткувати практику відкриття майданчиків хабу для вирощування інновацій-відкриттів. Такі інноваційні острови або інноваційні поля потрібно

розглядати як фундамент національної інноваційної економіки. Діяльність інноваційного хабу повинна бути спрямована на підвищення рівня життя населення. Інноваційний хаб має стати майданчиком для акселерації (дострокове завершення підприємницької угоди) інноваційних проектів.

На базі інноваційного хабу для його учасників повинні проводитись менторські програми, майстер-класи експертів бізнес-шкіл, спеціальні зустрічі з венчурними компаніями, надаватись консультації маркетологів та різних спеціалістів з питань підтримки бізнесу (включаючи юридичний та бухгалтерський супровід).

Задача інноваційного хабу повинна полягати у створенні комфортних умов для розвитку інноваційних проектів, що підвищують якість життя населення. З цієї причини інноваційні проекти хабу обов'язково мають характеризуватись можливостями по-новому вирішувати проблеми екологічного характеру та ключових галузей народного господарства (транспорту, охорони здоров'я, енергетики, ЖКГ, соціального захисту, освіти).

Світовий досвід вже засвідчив той факт, що умовами успішного партнерства у внутрішньому середовищі кластера на базі інноваційного хабу є відкритість, прозорість та високий професіоналізм партнерів. Говорячи про професіоналізм партнерів, варто зазначити, що при реалізації соціально-економічних програм та інвестиційних проектів їх виконавці мають справу з живими людьми, природою чи законом. Непрофесіоналізм, низькі етичні норми можуть нашкодити цільовим групам, на які спрямована корисна дія програм або проекту. Питання впровадження етичних норм та професійних стандартів в рамках партнерства має братися до уваги всіма партнерами. Ефективне партнерство неможливе без особливого інтелектуального та культурного середовища (в інноваційному бізнесі це називається корпоративною культурою), тобто колективної системи ділових принципів, норм поведінки, традицій, символів, ритуалів та віри, які були б сприйняті більшістю економічних агентів.

Кластерні системи, що базуються на інноваційному хабі, формуються на основі трьох принципів, залежно від структури, розміру і виду діяльності:

- концентрація – місцезнаходження, зручне для регулярних контактів;
- спільні інтереси – потенційних учасників одні і ті ж, або взаємозалежні області діяльності, спільний ринок або сфера активності;
- взаємодія – взаємозв'язки, взаємозалежність з великим різновидом формальних і неформальних відносин.

Таким чином, формування інституціонального середовища на основі кластеризації дає потужний поштовх для побудови ефективної інноваційної економіки за умови реформування економіки. Сьогоднішній етап реформування повинен передбачати, перш за все, масштабне оновлення виробництва під впливом формування передового VI-го технологічного укладу. Через нестабільність, крайню мінливість базових елементів українського суспільства та наявність залишкових явищ попереднього

розвитку перед Україною виникають принципово нові завдання, які вона повинна вирішувати у процесі інституціональних перетворень.

ЮРИДИЧНИЙ КОНСАЛТИНГ ЯК СКЛАДОВА ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

О. С. МАРЧЕНКО, д-р екон. наук, проф.,

проф. кафедри економічної теорії

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків

Важливою умовою соціально-економічного розвитку регіонів є створення та ефективне функціонування системи його інфраструктурного забезпечення. Регіональна інфраструктура як сукупність підприємств та організацій, діяльність яких спрямована на надання суб'єктам господарювання і населенню виробничих, соціально-культурних, інтелектуальних, правових та інших послуг, що сприяють підвищенню ефективності їх діяльності та поліпшенню рівня та якості життя, є дієвим чинником соціально-економічного розвитку регіону.

Юридичний консалтинг як підрозділ регіональної інфраструктури, послуги якого спрямовано на розв'язання правових проблем суб'єктів господарювання і населення, сприяє формуванню та удосконаленню правового середовища регіонального розвитку. Значення правового забезпечення регіонального розвитку суттєво зростає у зв'язку з реформою місцевого самоврядування, змістом якої є децентралізація влади.

Місце та роль юридичного консалтингу у регіональній інфраструктурі визначаються, по-перше, його функціями як суспільного інституту, по-друге, сферою його впливу на регіональний розвиток.

Соціально-економічна роль (суспільне призначення) юридичного консалтингу, яка полягає у забезпеченні та захисті правопорядку у всіх сферах суспільної життєдіяльності, знаходить своє відображення у системі функцій, до яких належать:

–накопичувальна функція як діяльність юристів, спрямована на одержання, збереження і нагромадження правових знань та інформації;

–ретранслююча функція юридичного консалтингу як спеціального каналу поширення та передавання правових знань;

–транзакційна функція, спрямована на забезпечення ефективних угод на ринку, мінімізацію витрат економічних агентів, пов'язаних з використанням ринкового механізму передавання прав власності;

–реалізація загально-соціальних функцій права: інформаційно-пізнавальної, ціннісно-орієнтувальної, ідеологічно-виховної, культурно-історичної, комунікативно-компромісної; та суто юридичних функцій: регулятивної, охоронної, захисної;